

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobkyně

M. I. V.

zastoupena advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
se sídlem Karlovo náměstí 18, Praha 2

proti
žalovanému

Ministerstvo vnitra
se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. 7. 2020, č. j. MV-68833-3/SO-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí ministra vnitra ze dne 10. července 2020, č. j. MV-68833-3/SO-2020, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně, JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým ministr vnitra (dále jen „žalovaný“) zamítl jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru všeobecné správy (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 2. 3. 2020, č. j. VS-4102/835.3/2-2018, kterým podle § 11, 14 odst. 2, 7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o státním občanství“) nebylo vyhověno její žádosti o udělení státního občanství České republiky ze dne 18. 7. 2018.
2. Prvostupňový správní orgán předně ve svém rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně splnila podmínku stanovenou v § 14 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství, když délka jejího trvalého pobytu ke dni podání žádosti v jejím případě dosahuje požadovaných 5 let, jelikož žalobkyni byl trvalý pobyt na území povolen dne 7. 9. 2004 a žádost o udělení státního občanství byla podána dne 18. 7. 2018. Nicméně nesplnila podmínku dle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství, jelikož nikterak neprokázala, že by se na území České republiky fakticky v posledních 5 letech skutečně zdržovala alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu, jak je stanovena v § 14 odst. 1 písm. a) zákona o státním občanství. Žalobkyně dokonce písemně prohlásila, že má byt jak v České, tak v Běloruské republice, tudíž středisko jejích životních zájmů nemůže s jistotou určit. Prvostupňový správní orgán na podporu svého závěru, že se žalobkyně fakticky na území České republiky po potřebnou dobu nezdržovala, poukázal i na to, že žalobkyně od roku 2012 dosud pracuje v Bělorusku a odtud vykázala i své příjmy za roky 2015 až 2018; dále poukázal i na skutečnost, že žalobkyně sama potvrdila, že v Bělorusku pracuje ve společnosti X, z této činnosti jí plyne většina příjmů, tudíž je daňovou rezidentkou Běloruska. Zvažoval pak i možnost prominutí této podmínky dle § 15 odst. 2 písm. a) či písm. b) zákona o státním občanství, což bylo možno v případě, pokud by měla na území České republiky povolen trvalý pobyt a její manžel nebo partner, s nímž by žila ve společné domácnosti, by byl státním občanem České republiky anebo by žalobkyně byla mladší 18 let. Prvostupňový správní orgán však uzavřel, že žalobkyně žádnou z předmětných podmínek pro prominutí nesplňuje, tudíž ji nelze v tomto případě prominout. Dále prvostupňový správní orgán konstatoval, že žalobkyně prokázala svou beztrestnost dle § 14 odst. 3 zákona o státním občanství, výpisem z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 27. 2. 2020. Taktéž splnila podmínku dle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství, neboť doložila osvědčení Univerzity Karlovy o absolvování zkoušky z českého jazyka, základních znalostí ústavního systému České republiky, základní orientace v kulturně-společenských, zeměpisných a historických reáliích České republiky pro účely udělování státního občanství. Konstatoval i splnění podmínky dle § 14 odst. 6 zákona o státním občanství, když ze spisové dokumentace nezjistil, že by žalobkyně v posledních 3 letech před podáním žádosti porušila závažným způsobem povinnosti vyplývající z jiných právních předpisů upravujících vstup cizince na území, veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, zaměstnanosti, cla atp. Na druhou stranu však zjistil, že žalobkyně nesplnila podmínku dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, neboť za období 3 let

zpětně k datu podání žádosti nedoložila dostačující příjmy, ze kterých uhrazovala své životní náklady na životní potřeby. Příjmy od společnosti X dosahovaly za rok 2015 celkem 23 797 běloruských rublů, za rok 2016 celkem 21 423 běloruských rublů, za rok 2017 celkem 14 295 běloruských rublů, za rok 2018 celkem 13 321 běloruských rublů. Žalobkyně doložila potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti za období roku 2015 s úhrnem zúčtovaných příjmů ze závislé činnosti 24 000 Kč, za rok 2016 částku 24 000 Kč; z evidenčních listů důchodového pojištění vyplynulo, že žalobkyně vykazovala vyměřovací základ za rok 2017 ve výši 165 911 Kč a za rok 2018 částku 519 998 Kč. K prokázání výše svých příjmů žalobkyně dále předložila podepsané písemné prohlášení od jejího otce, dle kterého jí otec daroval částku 5 087 300 Kč dne 16. 9. 2008. Prvostupňový správní orgán však upozornil na to, že jednak dar nebyl doložen žádnými relevantními doklady o původu předmětných finančních prostředků, a rovněž tak nebylo zřejmé, zdali měla žalobkyně darované prostředky k dispozici po dobu 3 let zpětně k datu podání žádosti. Uzavřel, že žalobkyně za roky 2015 a 2016 vykázala extrémně nízké příjmy, ze kterých nemohla pokrýt veškeré náklady na své životní potřeby a navíc původ prostředků, jimiž své potřeby uhrazovala, zůstal netransparentní. Prvostupňový správní orgán pak dodal, že žalobkyně splňuje podmínku dle § 14 odst. 8 zákona o státním občanství, jelikož v řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyně po rozhodnou dobu (posledních 3 let od podání žádosti) výrazně a bez vážných důvodů zatěžovala systém státní a sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi. Poté shrnul, že žalobkyně nesplnila dvě ze zákonem stanovených podmínek pro udělení státního občanství České republiky, kdy jednu z dotčených podmínek ani nelze ze zákona prominout, proto nebylo možno její žádosti o udělení státního občanství vyhovět. Nad to uvedl, že pro rozhodování přihlédl i ke skutečnosti, že žalobkyně nemá rodinné vazby na státní občany České republiky.

3. Žalobkyně s prvostupňovým správním rozhodnutím nesouhlasila, proto proti němu podala rozklad. V doplnění rozkladu nesouhlasila se závěrem prvostupňového správního orgánu, že nesplnila dvě zákonem stanovené podmínky pro udělení státního občanství. Konkrétně k nesplnění podmínky faktického pobytu na území České republiky odkázala na již doložené podklady, a to přehled transakcí na účtu vedeném na její jméno u Komerční banky a. s. (za období od 5/2017 až 4/2019, dále od 3/2016 až 9/2016 a 12/2016), dále na potvrzení lékaře o pravidelných návštěvách, na doklad o spolehlivosti vydaný Úřadem pro civilní letectví ze dne 3. 10. 2017. Odmítla i závěr prvostupňového správního orgánu o nesplnění druhé zákonem stanovené podmínky pro udělení státního občanství, neboť dostatečnost a transparentnost příjmů za rozhodné období řádně osvědčila. Byla přesvědčena, že dostatečnost svých příjmů prokázala potvrzeními o zdanitelných příjmech za roky 2014 až 8/2017 a za rok 2018 a evidenčními listy důchodového pojištění za roky 2017 a 2018. Co se týče transparentnosti příjmů, byla přesvědčena, že ta vyplývá z kupní smlouvy, což byl právní základ získání darovaných financí; včetně následného zaúčtování těchto prostředků a jejich řádného zdanění (viz dodatek ze dne 3. 5. 2019). Taktéž odkázala na příjmy získané od společnosti X (dopis ze dne 24. 4. 2019). Uvedla, že se jasně v dopise ze dne 17. 5. 2019 vyjádřila tak, že středisko svých životních zájmů má jak v České republice, tak v Bělorusku; avšak jelikož je občankou Běloruska, je proto daňovým rezidentem Běloruska dle čl. 4 odst. 2 písm. c) Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Běloruské republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku. Zásadně nesouhlasila s názorem prvostupňového orgánu o disproporci mezi jejími příjmy a vynaloženými náklady.

4. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil prvostupňové správní rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že se ztotožnil s právním posouzením věci prvostupňového správního orgánu. K zákonem stanovené podmínce nutnosti osvědčení faktického (skutečného) pobytu na území České republiky dle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství zopakoval, že žalobkyně neprokázala faktický pobyt na území po dobu více než 2,5 roku, byť připustil, že se jedná o obtížně prokazatelnou skutečnost. Kromě vlastnictví dvou bytů žalobkyně jak v České, tak v Běloruské republice, přihlédl i k výkonu práce žalobkyně ve společnosti X, daňovému rezidenství v Bělorusku, a zdůraznil vnitřně rozporná tvrzení žalobkyně v rozkladu, kde uvedla, že: *„středisko svých životních zájmů nelze tak s jistotou určit, nicméně převážnou část svého života pobývá na území České republiky“*. Žalovaný však ze správního spisu dospěl k opačnému názoru, a to že převážná pracovní integrace a s tím související daňové rezidenství žalobkyně se odehrává v Bělorusku a nikoli v České republice. Měl za to, že faktický pobyt nelze věrohodně prokázat finančními transakcemi na účtu žalobkyně ani potvrzením lékaře o návštěvách žalobkyně a dokladem o spolehlivosti Úřadu pro civilní letectví ze dne 3. 10. 2017. Rovněž tak uvedl, že žalobkyni nelze danou podmínku dle § 15 odst. 2 písm. a) či b) zákona o státním občanství prominout, když nesplňuje v daném ustanovení stanovené důvody, které toto umožňují. Co se týče druhé zákonem stanovené podmínky pro udělení státního občanství, která nebyla žalobkyní splněna, tj. podmínka prokázání dostatečných a transparentních příjmů dle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství, žalovaný opět shodně s prvostupňovým správním orgánem vyhodnotil, že ji žalobkyně neprokázala. Nesouhlasil s tím, že žalobkyní doložená kupní smlouva prokazuje řádnou existenci právního základu daru, když z ní vyplývá, že prodávajícím byla společnost Y, zastoupená jednatelkou, což byla právě žalobkyně; taktéž listiny jako zaúčtování či zdanění dané transakce nemohou bez dalšího osvědčit původ finančních prostředků. Dále s poukazem na výměnný kurz 1 běloruský rubl = cca 10 Kč dovedl shodně jako prvostupňový správní orgán, že žalobkyně neprokázala ani dostatečnou výši svých příjmů za rozhodné období. Připustil, že za rok 2018 prokázala dostatečné příjmy dle evidenčního listu, nicméně nikoli za celé rozhodné období, zejména v letech 2015 a 2016 vykazovala extrémně nízké příjmy, z nichž nemohla pokrýt veškeré náklady na své životní potřeby, jež bezesporu zahrnovaly i náklady na bydlení a každoroční opakované cesty do zahraničí. Přičemž tuto podmínku pro získání státního občanství nelze ze zákona prominout.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně v podané žalobě v obecné rovině namítala, že žalobou napadeným rozhodnutí byla zkrácena na svých právech přímo či v důsledku porušení svých práv ve správním řízení. Byla přesvědčena, že žalovaný nepostupoval dle § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění rozhodném (dále jen „s. ř.“) neboť věc nesprávně právně posoudil a nedostatečně zjistil skutkový stav věci.
6. V doplnění žaloby ze dne 8. 9. 2020 žalobkyně konkrétně namítala, že splnila zákonem stanovenou podmínku délky pobytu, a to doložením přehledu zahraničních pobytů v uplynulých 5 letech před podáním žádosti a písemným prohlášením, v němž potvrdila, že po dobu 10 let před podáním žádosti se nezdržovala mimo území déle než 6 měsíců nepřetržitě.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

7. Za nepřezkoumatelný a vytržený z kontextu označila žalobkyně závěr žalovaného, v němž uvedl, že neunesla důkazní břemeno ke svému tvrzení týkající se jejího faktického pobytu na území České republiky, jenž byl postaven na tvrzení, že žalobkyně vlastní byty jak v České, tak v Běloruské republice a je zaměstnaná ve společnosti X se sídlem v Bělorusku, z čehož žalovaný nesprávně dovodil, že střediskem jejích životních zájmů je území obou dotčených států. Žalobkyně upozornila, že žalovaný sám přiznal, že prokázání skutečného pobytu je obtížné, proto měla za to, že splnění této podmínky je otázkou diskreční pravomoci správního orgánu.
8. Žalobkyně taktéž nesouhlasila s posouzením jí předložených příjmů za rozhodné období jako nedostatečné a netransparentní. Zdůraznila, že řádně tvrdila a prokázala získání daru ve výši 5 milionů Kč, zejména doklady z účetní dokumentace společnosti Y, z jejíhož majetku dar pochází. Navíc předložila i prohlášení svého otce, v němž potvrdil, že prostředky žalobkyni daroval. Přitom výše těchto finančních prostředků byla zcela dostačující k pokrytí jejích životních nákladů, k nákupu nemovitosti a k běžným výdajům. Upozornila, že z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá pro správní orgány zákaz připojování dalších, nad rámec zákona stanovených podmínek pro získání státního občanství. Měla za to, že žalovaný této povinnosti nedostál, jelikož po ní požadoval dosažení vyšších příjmů, než jaké deklarovala v roce 2019 (když toliko za tento rok žalovaný uznal dostatečnost příjmů žalobkyně). Žalobkyně však měla dostatečné finanční prostředky již z daru od otce, nebyla tak nucena prokazovat vyšší příjmy.
9. Odmítla i názor správních orgánů o netransparentnosti původu získaného daru od otce. Zopakovala, že veškeré jí doložené listiny jasně prokazují, že obdržela vysoký finanční dar od otce; tyto finance existovaly, když byly řádně záúčtovány a zdaněny.
10. Závěrem uvedla, že žalovaný přistoupil k zamítnutí žádosti toliko na základě správního uvážení, avšak Nejvyšší správní soud konstatoval, že správní uvážení nemůže být nikdy absolutní.
11. Žalobkyně navrhla soudu, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
12. Žalovaný ve vyjádření ze dne 20. 1. 2021 odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

III.

Posouzení žaloby

13. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť účastníci se v zákonem stanovené lhůtě k výzvě soudu nevyjádřili.
14. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu dle § 75 s. ř. s.
15. Žaloba je důvodná.
16. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

17. Podle ustanovení § 13 odst. 1 zákona o státním občanství platí, že: „[s]tátní občanství České republiky lze udělit, pokud je žadatel integrován do společnosti v České republice, zejména pokud jde o integraci z hlediska rodinného, pracovního, nebo sociálního, a splňuje ostatní podmínky stanovené v § 14.“
18. Podle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství „státní občanství České republiky lze udělit, pokud žadatel prokáže, že se na území České republiky skutečně zdržuje alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu, jak je stanovena v odstavci 1 písm. a) až c). Do této doby se započítávají i období nepřítomnosti cizince na území České republiky, pokud jednotlivá období nepřítomnosti nepřesáhla 2 po sobě jdoucí měsíce, nebo ze závažného důvodu 6 po sobě jdoucích měsíců; závažným důvodem je zejména těhotenství a narození dítěte, vážné onemocnění, studium, odborné školení nebo pracovní cesta.“
19. Podle § 14 odst. 7 zákona o státním občanství „státní občanství České republiky lze udělit žadateli, který prokáže výši a zdroje svých příjmů, popřípadě splnění oznamovací povinnosti při přeshraničním převozu nebo bezhotovostní převod finančních prostředků z ciziny a že ze svých příjmů v deklarované výši odvádí daň, pokud podle jiného právního předpisu tuto povinnost neplní jiná osoba. Skutečnosti dle předchozí věty je žadatel povinen prokázat za období posledních 3 let předcházejících dni podání žádosti. Tuto podmínku nemusí splnit žadatel, který je ke dni podání žádosti mladší 18 let.“
20. Soud předně shrnuje, že žalobkyně v posuzované věci žádala o udělení státního občanství České republiky. Přičemž podmínky pro jeho udělení jsou upraveny v ustanoveních § 13 a § 14 zákona o státním občanství; splnění některých zákonem stanovených podmínek pak může být prominuto za předpokladů stanovených § 15 zákona o státním občanství.
21. V dané věci je mezi účastníky sporné, zdali žalobkyně naplnila dvě podmínky nezbytné pro udělení státního občanství, a to jednak podmínku, že se na území České republiky fakticky v posledních 5 letech skutečně zdržovala alespoň v rozsahu jedné poloviny doby pobytu dle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství; a rovněž tak podmínku prokázání výše a zdroje příjmů podle ustanovení § 14 odst. 7 zákona o státním občanství.
22. Z ustanovení § 15 zákona o státním občanství zároveň vyplývá, že splnění podmínky podle § 14 odst. 7 zákona nelze prominout, naopak splnění podmínky dle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství prominout lze.
23. Ohledně splnění první sporované podmínky zakotvené v § 14 odst. 2 zákona o státním občanství, tedy zda se žalobkyně v rozhodném období, tj. od 18. 7. 2013 do 18. 7. 2018, zdržovala na území České republiky alespoň po dobu jedné poloviny doby pobytu, tj. minimálně 2 roky a 6 měsíců, soud z životopisu žalobkyně založeného ve správním spise zjistil, že žalobkyně, v něm v části „Cestování za uplynulých 5 let“ vypsala, v kterých konkrétních měsících každého kalendářního roku vycestovala z území České republiky buď na dovolenou, anebo na služební cestu; přičemž dovolená strávená žalobkyní v zahraničí činí dle jejího sdělení vždy cca 14 dní ročně, pak služební cesty do zahraničí činily v letech 2015 až 2017 a 7 dnů v roce, v roce 2013, 2014 vždy po dobu jednoho měsíce; taktéž žalobkyně uvedla, že každé čtyři měsíce jezdí na 5 dnů z pracovních důvodů do Běloruska. Z fotokopie části cestovního pasu žalobkyně č. X soud neměl možnost ověřit žalobkyní tvrzené zahraniční cesty, jelikož v něm není uvedeno žádné razítko či údaj, jímž by bylo lze tyto prokázat.

24. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že prohlášení o zahraničních cestách žalobkyně obsahuje neověřitelné údaje, které jej činí nepoužitelným pro ověření délky pobytu na území ve smyslu § 14 odst. 2 zákona o státním občanství. Soud souhlasí se žalovaným, že faktický pobyt na území nelze bez dalšího prokázat přehledem transakcí na účtu, potvrzením z gynekologie o absolvování pravidelných prohlídek a ani dokladem o spolehlivosti Úřadu pro civilní letectví. Soud je přesvědčen, že platební karta je přenositelná, nemusí jí tak užívat nezbytně jen žalobkyně, což má soud v tomto případě za prokázané tím, že z výpisů plateb vyplývá, že z něj odcházely platby jak na účty (Energie Pre) či nemovitosti (byt v M.), exekuce, přičemž veškeré tyto platební transakce nebyly označené jménem žalobkyně, nýbrž jménem S. M.; z výpisů transakcí tak lze prokázat toliko, že karta byla v období let 2017 až 2019 používána. Z potvrzení gynekologa žalobkyně ze dne 9. 4. 2019 je zřejmé toliko, že se žalobkyně od roku 2014 podrobila kontrolním prohlídkám, které se však provádí jen dvakrát ročně, tudíž nevyžadují dlouhodobou přítomnost žalobkyně na území České republiky. A z dokladu o spolehlivosti Úřadu pro civilní letectví ze dne 3. 10. 2017 má soud za prokázané toliko, že splnila podmínky spolehlivosti dle zákona o civilním letectví. Soud však ze žádného žalobkyní doloženého dokladu nezjistil podstatné skutečnosti ohledně konkrétních časových úseků, po které byla fakticky přítomna v České republice.
25. Soud na tomto místě cituje z Důvodové zprávy ze dne 3. 10. 2012, Poslanecká sněmovna PČR (tisk č. 827/0), kde bylo k zákonnému ustanovení § 14 odst. 2 zákona o státním občanství uvedeno následující: *„[z]ákladním a nutným předpokladem pro integraci žadatele do společnosti je skutečnost, že žadatel se na území České republiky delší dobu fakticky zdržuje. Proto návrh požaduje, aby žadatel prokázal, že se na území České republiky skutečně zdržuje v rozsahu alespoň jedné poloviny doby pobytu požadované v odstavci 1, přičemž jsou dále stanovena kritéria pro posouzení resp. výpočet toho, kdy lze považovat pobyt žadatele za nepřerušovaný, resp. v jakých případech se k faktickému přerušení pobytu žadatele na území České republiky nepřihlíží. Uvedená podmínka je tedy formulována tak, že nevylučuje, aby žadatel např. z pracovních, studijních či jiných taxativně uvedených důvodů po delší dobu pobýval v zahraničí. Okruh osob, kterým bude možné splnění této podmínky prominout, je záměrně vymezen velice úzce.“*
26. I ve světle shora citované důvodové zprávy je tak při posouzení podmínky pro udělení státního občanství České republiky dle § 14 odst. 2 zákona o státním občanství klíčová role žalobkyně, která musí být připravena řádným a věrohodným způsobem prokázat své tvrzení o jejím faktickém pobytu na území České republiky po rozhodné období, což se v dané věci nestalo. Přičemž skutečnost, že žalobkyně své příjmy od svého zaměstnání ve společnosti X se sídlem v Bělorusku, vskutku svědčí spíše pro závěr o nezbytnosti delších pobytů a silnějších vazbách žalobkyně na Bělorusko než na Českou republiku. Soud rovněž přitakává žalovanému, že žalobkyně v rozkladu velmi zavádějícím způsobem formulovala svůj vztah k České republice, když s odkazem na vlastnictví bytů jak v České, tak v Běloruské republice uzavřela, že nemůže s jistotou určit středisko svých životních zájmů. Uvedené totiž nelichotivě vyznívá v neprospěch žalobkyně, neboť jej lze po jazykové stránce vyložit tak, že se asi dosud nemůže rozhodnout, kam, do jaké země nakonec přenese „středisko svého zájmu“ a svůj zájem dosud dělí mezi oba dotčené státy dle potřeby. Avšak s ohledem na výkon výdělečné činnosti žalobkyně, která se váže k Bělorusku, logicky toto dilema vyznívá lépe ve prospěch Běloruska. Soud proto souhlasí s žalovaným, že žalobkyně neprokázala splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 2 zákona o státním občanství.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

27. Soud dává za pravdu žalovanému, i co se týče posouzení nemožnosti prominout, jelikož dle § 15 odst. 2 zákona o státním občanství „splnění podmínky stanovené v § 14 odst. 2 může být prominuto žadateli, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt a a) jeho manžel nebo partner, se kterým žije ve společné domácnosti, je státním občanem České republiky, nebo b) je ke dni podání žádosti mladší 18 let.“ Přičemž žalobkyně nesplňuje ani jednu ze zákonem stanovených variant, když není vdaná a v době podání žádosti byla zletilá.
28. Žalobkyně v žalobě rovněž nesouhlasila se závěrem správních orgánů týkající se splnění podmínky pro udělení státního občanství dle § 14 odst. 7 zákona o občanství. Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá pro žalobkyni povinnost prokázat výši a zdroje svých příjmů, a že ze svých příjmů odvádí daň. Blíže tuto povinnost zákon neupravuje. Není tak bez dalšího povinností žalobkyně prokázat, že disponuje určitou (minimální) výší příjmů. Není ani její povinností prokazovat své náklady. Z teleologického hlediska tak toto ustanovení nesměruje ke zjištění „majetnosti“ žalobkyně, ale pouze ukládá povinnost prokázat původ a výši svých tvrzených příjmů. Prokázání i výše nákladů lze po žalobkyni požadovat pouze v případě, že jí tvrzené příjmy by nepostačovaly ani na hrazení základních životních potřeb (pohybovaly by se například pod úroveň životního minima), a to z důvodu, aby bylo postaveno najisto, že žalobkyně hradí své potřeby ze zdrojů, které získala legální cestou, jinými slovy, aby byly odstraněny pochybnosti o nízké úrovni příjmů a jejich dostatečnosti k hrazení základních životních nákladů žadatele. Touto optikou na dané ustanovení pohlíží i komentářová literatura: „[s]edmý odstavec nestanovuje konkrétní výši příjmů, kterou by úspěšný žadatel měl dosahovat, ale zakládá jen povinnost prokázat příjmy a jejich zdroje a dále prokázat, že z uváděných příjmů odvádí řádně daň. Toto ustanovení dle mého názoru a s výhradou podmínky, aby žadatel nepředstavoval zátěž pro sociální systém uvedené hned v následném osmém odstavci, ani nebrání žadateli nemít žádné příjmy. Smyslem dané podmínky určitě není snaha podmínit úspěšné žádosti o udělení českého občanství finanční úroveň žadatele, ale to, aby české občanství nebylo udělováno žadatelům, kteří se pohybují na pomezí legality či za její hranicí.“ (KÖRBL, Hugo. Zákon o státním občanství České republiky. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2019, s. 97.), i Nejvyšší správní soud, který v rozsudku ze dne 20. 11. 2019, č. j. 8 As 368/2018-40, uvedl: „[j]istě nelze apriori vyloučit situace, v nichž i výše nákladů (výdajů) žadatele o státní občanství může s ohledem na okolnosti věci představovat informaci, která může mít pro správní orgán význam (a to např. z hlediska povahy příjmů či jejich zdroje nebo způsobu jejich dokládání). Tomu ostatně svědčí i výzva stěžovatele předložená žalobkyněmi při jednání u městského soudu. Nejedná se však o informaci, která je k posouzení žádosti o státní občanství bezvýjimečně nutná, jak z napadeného rozsudku městského soudu fakticky plyne. Jistě nic nebránilo žalobkyni a), aby v rámci reakce na výzvu stěžovatele uvedla vedle příjmů též své životní náklady (výdaje), pokud se domnívala, že to může mít pro posouzení věci význam. V dané věci ovšem nebylo povinností stěžovatele, aby ji vyzýval k doložení výdajů. Požadavek zjišťovat bez dalšího i životní náklady (výdaje) žadatelů o státní občanství by v podstatě znamenal i nutnost posouzení jejich celkové majetkové situace (životní náklady se dají hradit z úspor či prodeje majetku). To by se však již zcela přičilo smyslu daného ustanovení ve vztahu k poučovací povinnosti stěžovatele. [...] V návaznosti na výše uvedené se Nejvyšší správní soud ztotožňuje se stěžovatelem i v tom, že žalobkyně a) své příjmy doložila netransparentně. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, čj. 2 As 55/2007-77, je transparentnost příjmů žadatele významným integračním znakem, který je v průběhu správního řízení zjišťován. Pochybnosti o transparentnosti doložených příjmů vyvstávají nejen ze skutečnosti, že se jedná o příjmy

mimořádně nízké, ale především z toho, že stěžovatelka sama v rozkladu přiznala, že neuvedla všechny své příjmy a nově doplnila, že v předmětném období vykonávala na základě dohody o provedení práce administrativní práce (přípravu dokumentů pro účetní apod.).“

29. Soud ve smyslu shora zmíněné judikatury posuzoval, zda žalobkyně řádně doložila výši a původ svých tvrzených příjmů. Žalobkyně ve správním řízení ohledně výše svých příjmů doložila příjmy od společnosti X, které dosahovaly za rok 2015 částku celkem 23 797 běloruských rublů, za rok 2016 celkem 21 423 běloruských rublů, za rok 2017 celkem 14 295 běloruských rublů, za rok 2018 celkem 13 321 běloruských rublů. Dále žalobkyně doložila potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti za období roku 2015 s úhrnem zúčtovaných příjmů ze závislé činnosti 24 000 Kč, za rok 2016 částku 24 000 Kč; a z evidenční listy důchodového pojištění, z nichž vyplynulo, že žalobkyně vykazovala vyměřovací základ za rok 2017 ve výši 165 911 Kč a za rok 2018 částku 519 998 Kč. Taktéž k prokázání výše svých příjmů žalobkyně předložila podepsané písemné prohlášení od jejího otce, dle kterého jí otec daroval částku 5 087 300 Kč dne 16. 9. 2008. Soud se ztotožnil s posouzením netransparentnosti doložených příjmů žalobkyně správními orgány týkající se daru, když shodně dospěl k závěru o neprokázání původu darovaných prostředků, jelikož dar nebyl doložen žádnými relevantními doklady o původu předmětných finančních prostředků. Žalobkyně pak k rozkladu předložila další listiny, jimiž měla v úmyslu prokázat původ daru, a to kupní smlouvu ze dne 15. 8. 2008 a výpis z účtu společnosti Y a tvrdila, že z darované částky hradila své výdaje, koupí nemovitosti atp. po celé rozhodné období.
30. Soud považuje za potřebné i na tomto místě citovat z Důvodové zprávy ze dne 3. 10. 2012, Poslanecká sněmovna PČR (tisk č. 827/0), kde bylo k zákonnému ustanovení § 14 odst. 7 zákona o státním občanství uvedeno následující: *„[n]ávrh předpokládá, že žadatel bude uvádět zdroje svých příjmů a prokazovat, že příjmy, ze kterých hradí svůj pobyt v České republice, pocházejí z legálních zdrojů. Je tak reagováno na často se vyskytující případy, kdy příjem žadatele má pocházet z finančních prostředků dovezených v hotovosti ze zahraničí a žadatel není schopen prokázat jejich původ, nebo kdy žadatel tvrdí, že jeho příjem pochází z podnikatelské činnosti, ačkoliv v přiznáních k dani z příjmů vykazuje ztrátu nebo příjmy, jejichž výše mu nemůže postačovat ani na úhradu nákladů na základní životní potřeby. Často se vyskytují též případy, kdy žadatelé vlastní v České republice nemovitosti a nejsou schopni prokázat, z jakých zdrojů jejich koupí financovali, anebo nemovitosti byly zakoupeny na základě poskytnutého hypotečního úvěru a výše měsíčních splátek přesahuje výši deklarovaného měsíčního příjmu žadatele. Požadavek na prokázání transparentnosti příjmů osob žádajících o udělení českého státního občanství byl dlouhodobě akcentován rovněž soudy v rámci soudního přezkumu ve věcech udělování státního občanství. Povinností žadatele bude uvést zdroje svých příjmů a prokázat, že je získal, resp. získává v souladu s právními předpisy a že v České republice je možné prokázat jejich legitimní transfer prostřednictvím příslušného bankovního účtu, splnění oznamovací povinnosti při přechodu hranic a popřípadě jejich zdanění podle zvláštního právního předpisu. Cílem tohoto návrhu je zabránit udělení státního občanství České republiky žadateli, jehož finanční prostředky pocházejí z tzv. nelegálních zdrojů nebo který finanční prostředky získává porušováním nebo obcházením právních předpisů; proto je porušení daňových povinností vázáno pouze na případy, kdy je žadatel plátcem daně.“*
31. Ze shora uvedené citace je zřejmé, že zákonodárce v případě dotčené podmínky pro udělení státního občanství vysoce akcentoval povinnost žadatele prokázat, že jím uvedené příjmy pocházejí z legálních zdrojů. V nyní posuzované věci soud dává za pravdu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

žalovanému, že ani nově předložené listiny k rozkladu, nebyly způsobilé vyvrátit jeho pochybnosti ohledně transparentnosti darovaných prostředků. Žalovaný zcela správně jako na podezřelý fakt poukázal na to, že v kupní smlouvě ze dne 15. 8. 2008 je sice prodávajícím společnost Y, avšak již první a podstatnou nestandardností je skutečnost, že žalobkyně byla zároveň jednatelka této společnosti (která finanční prostředky, které pak byly žalobkyni darovány otcem prvotně poskytl), neboť se jednalo o prodej majetku spadajícího do majetkové podstaty společnosti, jíž byla žalobkyně jednatelkou. Rovněž tak vzal soud v úvahu, že ani z kupní smlouvy ani z jiné listiny nevyplývá žádné spojení mezi kupujícím a otcem žalobkyně (jakýsi mezičlánek spojující převod peněz od kupujícího k otci žalobkyně), tedy jinými slovy řečeno ve správním řízení nebylo postaveno na jisto, z jakých finančních zdrojů pocházel dar otce žalobkyně. Soud se proto ztotožňuje se závěrem žalovaného, že žalobkyně nedodala správním orgánům dostatečné podklady, pro prokázání tvrzeného příjmu (nejpodstatnější příjmové položky – daru). Žalobkyně tak nedoložila své příjmy z darování transparentně.

32. Správním orgánům pak zbývalo posoudit, zdali ostatní, žalobkyní řádně doložené příjmy za rozhodné období, jsou dostatečné, tj. zdali se nepohybují hlouběji pod hranici životního minima, potažmo minimální mzdy. V tomto směru lze poukázat znovu na výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu (právní věty) ze dne 20. 11. 2019, č. j. 8 As 368/2018-40, z něhož vyplývá: *„podmínka prokázání výše a zdroje příjmů za období posledních 3 let (§ 14 odst. 7 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky), není u žadatele o státní občanství splněna tehdy, jestliže jsou jeho veškeré tvrzené a řádně prokázané příjmy mimořádně nízké (nedosahují ani výše minimální mzdy či životního minima rodiny).“*
33. Žalovaný sice v žalobou napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobkyně neprokázala ani dostatečnou výši svých příjmů za rozhodné období, když zejména v letech 2015 a 2016 vykazovala extrémně nízké příjmy, z nichž nemohla pokrýt veškeré náklady na své životní potřeby, jež bezesporu zahrnovaly i náklady na bydlení a každoroční opakované cesty do zahraničí. Avšak ani prvostupňový správní orgán ani žalovaný ve svých rozhodnutích souhrnný závěr o nedostatečnosti žalobkyní doložených příjmů, tedy kromě příjmů za rok 2018, nikterak konkrétně neodůvodnily, zcela rezignovaly na porovnání konkrétní výše příjmů žalobkyně s aktuální částkou životního minima, příp. minimální mzdy za rozhodné období ve smyslu již výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu. Z odůvodnění žalovaného rozhodnutí tak vůbec není zřejmé, na základě jakých konkrétních úvah a důvodů správní orgány považovaly příjmy žalobkyně po rozhodné období za nedostatečné pro splnění podmínky § 14 odst. 7 zákona o občanství.
34. S ohledem na shora uvedené soud dospěl k závěru, že tím, že z odůvodnění žalobou napadených rozhodnutí nevyplývá, z jakých všech podkladů správní orgány skutkové závěry o nedostatečnosti příjmů žalobkyně učinily a jakými úvahami se řídily právě při hodnocení žalobkyní poskytnutých podkladů týkajících se jejího příjmu za rozhodné období, nezabývaly se správní orgány pro posouzení věci významnou skutečností, tudíž soud shledal námitku žalobkyně o nesprávném posouzení dostatečnosti jí doložených příjmů správními orgány za rozhodné období za důvodnou.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

35. S ohledem na výše uvedené Městský soud v Praze dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud proto rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., když žalobou napadené rozhodnutí má za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a věc mu vrátil k dalšímu řízení z důvodu, že správní orgány nedostatečně posoudily její příjmy v rozhodném období.
36. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm se žalovaný v návaznosti na závěry obsažené v tomto rozsudku bude znovu zabývat splněním podmínky stanovené v § 14 odst. 7 zákona o občanství, zejména pak zdůvodní, jaký příjem žalobkyně (ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 368/2018-40) považuje za dostatečný, resp. proč nepovažuje žalobkyni doložený příjem za dostatečný.
37. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto jí soud přiznal náhradu nákladů řízení, které jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč a náklady právního zastoupení za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 3 100 Kč, dvě paušální částky ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 300 Kč. Celková výše nákladů, které žalobkyni v tomto řízení vznikly, činí 9 800 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v této výši ve stanovené lhůtě k rukám zástupce žalobkyně, advokátky JUDr. Ireny Strakové. Soud pouze podotýká, že pod jeden úkon právní služby zahrnul jak podání žaloby samotné (která neobsahovala veškeré zákonem stanovené obligatorní náležitosti), tak na základě výzvy soudu k doplnění zákonných náležitostí žaloby (usnesení ze dne 3. 9. 2020, č. j. 5 a 89/2020 – 12) i následné doplnění žaloby ze dne 8. 9. 2020.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

Praha 23. února 2022

JUDr. Eva Pechová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.